

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL CIVILINIO KODEKSO 2.81 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-464 IR AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 33 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO XIVP-465 (TAP-21-1193) (TAIS NR. 21-28168(2))**

2021-09-07 Nr. NV-2136

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: pateikti Seimui išvadą dėl Darbo partijos frakcijos Seimo narių inicijuotų Civilinio kodekso ir Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektų. Pakeitimais siūloma nustatyti, kad valdybos nariu gali būti renkamas tik fizinis asmuo, pateikęs rašytinį sutikimą.

Esama situacija: anot iniciatorių, šiuo metu bendrovės valdybos nariu gali būti fizinis asmuo, kuris apie savo dalyvavimą juridinio asmens veikloje, t. y. valdybos sudėtyje gali būti neinformuotas, nes nustatytas reguliavimas neapsaugo asmens nuo galimybės būti paskirtam valdybos nariu be jo žinios. Juridinio asmens akcininkas, kuris vienas valdo įmonę turi visišką diskreciją valdybos nariais skirti fizinius asmenis be jų žinios.

Esmė: Nepritarti Civilinio kodekso ir Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektams dėl šių priežasčių:

- pagal galiojantį įstatyminį reglamentavimą numatyta, jog kiekvienas kandidatas į bendrovės vadovo pareigas, valdybos ir stebėtojų tarybos narius privalo pranešti jį renkančiam organui, kur ir kokias pareigas jis eina, kaip jo kita veikla yra susijusi su bendrove ir su bendrove susijusiais kitais juridiniais asmenimis, todėl akcininkui savavališkai paskyrus valdybos nari jam apie tai nežinant, yra pažeidžiamos šio asmens teisės. Toks kolegialių organų narių delegavimo teisinis reguliavimas yra pagrįstas civilinėje teisėje galiojančiu neleistinumo piktnaudžiauti teise principu. Piktnaudžiavimas teise identifikuojamas, kai asmuo atlieka veiksmus neleistinai, viršydamas jam suteiktas teisės įgyvendinimo ribas ir pažeisdamas kitų asmenų saugomas teises. Atsižvelgiant į tai, Įstatymų projektuose siūlomas įtvirtinti valdymo organo nario (valdybos nario) rašytinis sutikimas vertintinas kaip perteklinis;
- kiekviena bendrovė privalo turėti vienasmenį valdymo organą – bendrovės vadovą, kuris yra atsakingas už bendrovės dokumentų ir duomenų pateikimą Juridinių asmenų registro tvarkytojui, įskaitant ir duomenis apie juridinio asmens valdymo organų narius ir valdybos narių išrinkimo bei įgaliojimų pabaigos datas. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad „juridinio asmens akcininkas, kuris vienas valdo įmonę, turi visišką diskreciją valdybos nariais skirti fizinius asmenis be jų žinios“, tačiau nepaisant to, kiek bendrovėje yra akcininkų, bendrovės vadovas, kaip vienasmenis bendrovės valdymo organas, privalo veikti bendrovės ir jos akcininkų naudai, laikytis įstatymų bei kitų teisės aktų ir vadovautis bendrovės įstatais, priešingu atveju bendrovės vadovas, nevykdantis ar netinkamai vykdantis savo pareigas, privalo atlyginti žalą. Bendrovės vadovui už neteisingų dokumentų ir duomenų teikimą Juridinių asmenų registro tvarkytojui gali būti skiriama bauda iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų;
- Įstatymų projektuose siūlomas įtvirtinti valdymo organo nario (valdybos nario) rašytinis sutikimas vertintinas ir kaip didinantis administracinę naštą bendrovėms, ir kaip apsunkinantis skaitmenines bendrovių duomenų teikimo procedūras.

Derinimas: Į Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė derino be esminių pastabų, tačiau siūlo Projekto 3 punktą papildyti vertinimą pagrindžiančia argumentacija dėl administracinės naštos bendrovėms padidėjimo ar skaitmeninių bendrovių duomenų teikimo procedūrų apsunkinimo.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertinimo išvada: Vyriausybės išvados pateikimas Seimui vėluoja. Siūlytina projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, iki kurio rengėjai patikslins išvados projekto nuostatas.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. +37070663789, el. p. saulius.gaigalas@lrv.lt